

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11CoP/63/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6720202117
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Ján Gandžala, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2022:6720202117.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v konaní o návrhu navrhovateľky X. J. K., rod. N., nar. XX. mája XXXX, s trvalým pobytom Ľ. F. XXXX/X, XXX XX U., t.č. bytom Z. O. XX, XXX XX U., právne zastúpenej obchodnou spoločnosťou MĚSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s.r.o. so sídlom P. O. Hviezdoslava 344/23, 960 01 Zvolen, IČO: 52 488 047, pracovisko Bystrický rad 453/77, 960 01 Zvolen, v mene ktorej koná konateľka a advokátka JUDr. Lucia Hricová Pradová, proti manželovi navrhovateľky K. K., nar. XX. júna XXXX, s trvalým pobytom Ľ. F. XXXX/X, XXX XX U., o rozvod manželstva a o úpravu pomerov účastníkov konania (manželov) na čas po rozvode k maloletým deťom I. K., nar. XX. marca XXXX a Q. K., nar. XX. septembra XXXX, obidvaja s trvalým pobytom ako navrhovateľka, zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., na základe odvolania odporcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 7P/9/2020-288 zo dňa 07. júna 2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Zvolen vo výroku o zverení maloletých detí I. K., nar. XX. marca XXXX a Q. K., nar. XX. septembra XXXX (ďalej aj „maloleté deti“) do osobnej starostlivosti matky (II. výrok) a vo výroku o zákaze styku otca s maloletými deťmi (IV. výrok) p o t v r d z u j e, a vo výroku o výživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom (III. výrok) z r u š u j e a v tomto rozsahu vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. 1. Okresný súd Zvolen ako súd prvej inštancie (ďalej aj „okresný súd“ resp. „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 07. júna 2021 (ďalej len „napadnutý rozsudok“ alebo „napadnuté rozhodnutie“) manželstvo K. K., nar. XX. júna XXXX a X. J. K., rod. N., nar. XX. mája XXXX, uzatvorené dňa XX. októbra XXXX vo U., zapísané v knihe manželstiev matričného úradu U., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX rozviedol (I. výrok). Maloleté deti pochádzajúce z manželstva zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky X. J. K., rod. N., nar. XX. mája XXXX (ďalej len „matka“), ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (II. výrok). Otcovi K. K., nar. XX. júna XXXX (ďalej len „otec“) uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého I. K., nar. XX. marca XXXX výživným vo výške 120,- Eur mesačne a na výživu maloletého Q. K., nar. XX. septembra XXXX výživným vo výške 80,- Eur mesačne, vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku (III. výrok). Zároveň otcovi zakázal stykať sa s maloletými deťmi (IV. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (V. výrok).

1. 2. V úvode odôvodnenia rozhodnutia provinčný súd konštatoval, že navrhovateľka sa návrhom doručeným dňa 13. mája 2020 domáhala rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode tak, aby maloleté deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti a manžel (otec) bol zaviazaný prispievať na ich výživu výživným na maloletého I. K. vo výške

XXX Eur mesačne a na maloletého Q. K. vo výške XX Eur mesačne. V návrhu poukázala na viaceré dlhodobejšie konkrétne problémy vo vzájomnom manželskom spoluzití vyplývajúce s negatívneho správania sa manžela, ktoré podľa jej názoru spočiatku pramenili z jeho častého požívania alkoholických nápojov a neskôr z jeho možných psychických problémov. Vyvrcholilo to tým, že jeho negatívne správanie odmietla viac tolerovať a 9. apríla 2020 odišla spolu s maloletými deťmi zo spoločnej domácnosti. Aktuálne žije s maloletými deťmi v domácnosti svojho otca. K tomuto kroku pristúpila preto, že už viac nevládala znášať dennodenný teror v domácnosti zo strany manžela.

1. 3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia prvoinštančný súd poukázal na vyjadrenia účastníkov konania a na vykonané dokazovanie, a po uvedení zákonných znení ustanovení § 22, § 23 ods. 1 a 2, § 24 ods. 1 a 4, § 25 ods. 3, § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1 a 76 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“) priamo vo vzťahu k rozhodnutiu o rozvoде manželstva poukázal na to, že manželia na poslednom pojednávaní deklarovali, že ich manželstvo neplní žiadnu zo svojich funkcií, spoločnú domácnosť nezdieľajú viac ako rok, nehospodária spolu, intímne sa spolu nestýkajú a odmietli možnosť obnovenia manželského spoluzitia. Konflikty medzi nimi majú stupňujúcu tendenciu, čo nepriaznivo pôsobí aj na maloleté deti. Vychádzajúc z toho, že nikoho nemožno nútiť proti jeho vôli aby zotrval v manželstve, návrhu na rozvod manželstva vyhovel a manželstvo účastníkov konania rozviedol.

1. 4. V súvislosti s rozhodovaním o tom, ktorému z rodičov budú maloleté deti zverené na čas po rozvoде do osobnej starostlivosti prvoinštančný súd poukázal na to, že matka vykonáva osobnú starostlivosť o maloleté deti kontinuálne od ich narodenia. Z vykonaného dokazovania nezistil žiadnu negatívnu skutočnosť, ktorá by spochybňovala jej spôsobilosť vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti riadne a v ich záujme. Preto na základe ustanovenia § 24 ods. 1 Zákona o rodine rozhodol, že maloleté deti na čas po rozvoде zveruje do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich zároveň bude zastupovať a spravovať ich majetok. Zároveň prvoinštančný súd zdôraznil, že pri tomto rozhodnutí zohľadnil i odporúčanie súdnej znalkyne.

1. 5. V súvislosti s rozhodovaním o výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na všeobecné aspekty a zákonné princípy uplatňované pri rozhodovaní o vyživovacej povinnosti povinného rodiča voči maloletému dieťaťu (resp. maloletým deťom). Vo vzťahu k prejednáwanej veci konkrétne uviedol: „Súd konštatuje, že všetky výdavky, ktoré navrhovateľka v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti uviedla, sú výdavky základné a odôvodnené. Otec tieto výdavky nerozporoval, okrem platieb za športové aktivity, sporenie a životnú poisťku. Pretože obaja rodičia sú plne spôsobilí riadne sa zamestnať a mať pravidelný finančný príjem, nie je žiadny odôvodnený argument uberať deťom možnosť športovať, socializovať sa, tráviť zmysluplne voľný čas, prípadne ich ukrátiť o sporenie, či poisťenie.“ Následne priamo vo vzťahu k určenej výške vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom len stroho konštatoval: „Pri určení výšky vyživovacej povinnosti otca súd zohľadnil skutočnosť, že osobnú starostlivosť o maloleté deti vykonáva výhradne matka, ktorá si aj takouto formou plní vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom. Manžel navrhovateľky na pojednávaní uviedol, že opäť začína pracovať ako živnostník a má dohodnuté viaceré zákazky. Už aj vzhľadom na uvedené má súd za to, že je v schopnostiach a možnostiach otca plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom v určenej výške.“

1. 6. V súvislosti s rozhodovaním o úprave styku súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že otcovi zakázal styk s maloletými deťmi. V tejto súvislosti ďalej uviedol: „Právo styku rodiča s dieťaťom je právom, ktoré mu vznikne v okamihu keď dieťa rozhodnutím súdu je zverené do osobnej starostlivosti druhého rodiča. Obmedzenie alebo zákaz styku rodiča s dieťaťom predstavuje výnimočné riešenie a vážny zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, ktorý môže byť odôvodnený len okolnosťami na strane dieťaťa. Tieto musia byť natoľko závažné, že ochrana záujmu dieťaťa vyvolala potrebu obmedziť prirodzený kontakt s rodičom. Súd pri rozhodovaní rešpektoval závery znaleckého dokazovania. Znalkyňa súdu odporučila až do realizácie komplexnej psychiatrickej diagnostiky otca s prípadnou liečbou, styk otca s deťmi dočasne zakázať. Uviedla, že záujem otca o maloleté deti je nepochybne úprimný, aktuálne však otec nemá osobnostné a tým pádom ani výchovné predpoklady na zabezpečenie starostlivosti a jeho potenciál na výchovu maloletých detí je výrazne obmedzený. Uviedla, že otec vykazoval nevhodné formy správania počas psychologického vyšetrenia aj voči nej, presadzoval svoje neoprávnené požiadavky, a spochybňoval a kritizoval ju. Je na mieste sa domnievať, že poruchové vzorce správania prejavuje aj pri styku a v komunikácii s deťmi. Vzhľadom na detskú nezrelú vyvíjajúcu sa osobnostnú štruktúru môžu uvedené poruchové vzorce správania, ktoré sa zákonite premietajú do výchovy viesť k destabilizácii psychiky oboch maloletých detí a tak negatívne ovplyvniť psychický vývin maloletých detí. Maloleté deti sa necítia v prítomnosti otca dobre, jeho správanie voči matke vnímajú ako zlé, otcovo správanie ich zneisťuje, snažia sa kontaktu s ním vyhnúť.“ Vychádzajúc z uvedeného mal prvoinštančný súd za to, že je v záujme maloletých detí, aby zakázal

styk otca s nimi. Zároveň uviedol, že to neznamená, že tento zákaz styku „má trvať navždy. Otec má kedykoľvek právo podať návrh na začatie nového konania o úpravu styku so svojimi deťmi ak sa zmenia na jeho strane pomery, t.j. absolvuje komplexnú psychiatrickú diagnostiku s prípadnou liečbou.“

1. 7. Rozhodnutie o trovách konania súd odôvodnil prvej inštancie aplikáciou ustanovenia § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“)

2. 1. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal otec v zákonnej lehote odvolanie. Z obsahu odvolania (vychádzajúc z článku 11 ods. 1 Základných princípov Civilného sporového poriadku a ustanovenia § 124 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok - ďalej len „C.s.p.“) vyplýva, že odvolaním napadol výrok súdu prvej inštancie o zverení maloletých detí do výlučnej osobnej starostlivosti matky (II. výrok), výrok, ktorým mu bola uložená vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom (III. výrok) a výrok, ktorým mu bol zakázaný styk s maloletými deťmi (IV. výrok). Žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v uvedenom rozsahu zmenil a nariadil striedavú osobnú starostlivosť rodičov k maloletým deťom a „v prípade nutnosti“ mu určil vyživovaciu povinnosť vo výške 30,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa.

2. 2. V odôvodnení odvolania uviedol, že nesúhlasí so zverením maloletých detí do osobnej starostlivosti matky a nesúhlasí ani s odôvodnením prvoinštančného rozhodnutia, ktoré poukazuje na jeho psychický stav. Zo psychologického posudku vyplýva, že jeho vzťah k maloletým deťom a aj ich vzťah k nemu je stále možné udržať, to však nie je množné stále väčším a častejším odlučovaním. Preto nerozumie rozhodnutiu súdu o zákaze jeho styku s maloletými deťmi, ak sa ich vzájomné vzťahy majú znovu uviesť do poriadku. Je v záujme maloletých detí, aby jeho styk s nimi bol častejší a obmedzovanie tohto styku má za následok rozvrátenie jeho vzťahu s nimi. Súdna znalkyňa uviedla, že jeho vzťah s maloletými deťmi je dobrý a preto nerozumie jej návrhu na zákaz stretávania sa s nimi. Ak nebude mať možnosť v pokoji a osamote sa s nimi stretávať, nebude mať možnosť zasahovať do ich výchovy a zároveň bude náročné z jeho strany napraviť vzájomný vzťah.

2. 3. V súvislosti s rozhodnutím prvoinštančného súdu ohľadom určenia jeho vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom uviedol, že nedokáže zaručiť pravidelnosť platieb výživného a taktiež nevie zaručiť, či dokáže platiť určené výživné, keďže momentálne je znovu bez práce. Príjem, ktorý dosahoval v roku 2019 a v roku 2020, v roku 2021 nemá. I keď opätovne začal pracovať na živnosť, z dôvodu nenastúpenia brigádnikov a neskoršieho nedostatku pracovnej sily práce nedokončil a preto je momentálne bez práce.

2. 4. Okrem toho namietal, že „pri pojednávaniach vždy bola iná právna zástupkyňa“ navrhovateľky (matky).

3. 1. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca konštatovala, že v odvolaní neuviedol žiadny taký relevantný dôvod, s ktorým by sa už súd prvej inštancie nezaoberal a nevysporiadal, a ktorý by bol spôsobilý spochybniť správnosť záverov prvoinštančného súdu. Navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvoinštančného súdu ako vecne správny potvrdil.

3. 2. V súvislosti s argumentáciou otca uvedenou v odvolaní ohľadom výroku o zverení maloletých detí do jej osobnej starostlivosti uviedla, že otec v súvislosti s týmto výrokom neuviedol žiadne skutočnosti, pre ktoré by tento výrok nemal byť potvrdený.

3. 3. V súvislosti s odvolacou argumentáciou otca týkajúcou sa výroku, ktorý mu bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom poukázala na ustanovenie § 62 ods. 5 Zákona o rodine, v zmysle ktorého je otec povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie jeho vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené, a s využitím svojich subjektívnych schopností organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť riadne si plniť svoju vyživovaciu povinnosť. Otcovi uloženú vyživovaciu povinnosť považuje v súčasnom období za odôvodnenú. Dôvod, pre ktorý otec nepracuje je výlučne na jeho strane a na jeho vôli nepracovať. Zdôraznila, že pri určení výšky vyživovacej povinnosti je rozhodujúci príjem, ktorý by rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. Otec má dostatočné schopnosti a dlhoročné skúsenosti na to, aby dosahoval príjem v oblasti stavebníctva, ktorej sa venoval. Pokiaľ by chcel, pracovať by mohol, a to, že nepracuje, je výlučne účelové konanie z jeho vlastnej vôle.

3. 4. Dňa 10. septembra 2021 doručila matka súdu prvej inštancie doplnenie vyjadrenia k odvolaniu, v ktorom uviedla, že dňa 21. augusta 2021 v čase realizácie styku otca s maloletými deťmi za jej prítomnosti, určeného (presne špecifikovaným) neodkladným opatrením sa otec za prítomnosti maloletých detí na verejnosti správal voči nej veľmi nevhodne, vulgárne jej nadával, a keď sa na jej obranu postavil i prítomný otec otca (jej svokor a starý otec maloletých detí), tak v zúrivosti na verejnosti hrubo nadával i jemu, strhol mu okuliare z hlavy a hodil ich na zem. O tomto incidente bola informovaná

i polícia, ktorá sa dostavila na miesto a spísala záznam. Vzhľadom na závery znaleckého posudku, ako aj na stupňujúce sa negatívne správanie sa otca, ktorý doteraz zrejme nepodstúpil žiadnu liečbu ani vyšetrenie, ako aj vzhľadom k tomu, že maloleté deti sú svedkami takéhoto hrubého správania sa otca voči nej i voči ich starému otcovi, nepokladá za správne realizovanie ich styku s otcom, pretože to má vážne následky na ich psychiku.

4. Kolízny opatrovník maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedol, že jeho odvolanie berie na vedomie. V prípade, ak by odvolací súd mal preukázané, že prvoinštančný súd nerozhodol v záujme maloletých detí, odporúča rozsudok prvoinštančného súdu „prehodnotiť“. Zároveň poukázal na závery znaleckého posudku, kde znalkyňa (klinický psychológ) vyhodnotila osobnostné predpoklady obidvoch rodičov, ktoré zohľadnila v závere znaleckého posudku, s ktorým sa toho času stotožňuje.

5. Otec sa k vyjadreniam matky a kolízneho opatrovníka maloletých detí k jeho odvolaniu nevyjadril.

6. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 65 a § 66 C.m.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 C.s.p. a contrario s použitím § 219 ods. 3 C.s.p. a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky (II. výrok) a vo výroku o zákaze styku otca s maloletými deťmi (IV. výrok) podľa § 387 ods.1, 2 C.s.p. ako vecne správny potvrdil, a vo výroku o vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom (III. výrok) podľa § 389 ods.1 písm. b) C.s.p. zrušil a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 C.s.p.), z nasledovných dôvodov:

7. 1. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. 2. Podľa § 387 ods. 2 C.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. 1. Po oboznámení sa s obsahom spisu a po preskúmaní odvolaním napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo odvolací súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky (II. výrok) a vo výroku o zákaze styku otca s maloletými deťmi (IV. výrok) vecne správne. Odvolací súd (v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 387 ods. 2 C.s.p.) sa v zásade v celom rozsahu stotožňuje i s odôvodnením jeho rozhodnutia týkajúcim sa uvedených výrokov, ktoré je dostatočne podrobné, ale je i jasné, zrozumiteľné, presvedčivé a logickým spôsobom sa vysporiadava so všetkými relevantnými skutkovými i právnymi otázkami a aspektmi, a teda spĺňa zákonné kritéria odôvodnenia uvedené v ustanovení § 220 ods. 2 C.s.p..

8. 2. Na zdôraznenie správnosti tejto časti rozhodnutia prvoinštančného súdu odvolací súd v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 C.s.p. reagujúc na odvolaciu argumentáciu otca poukazuje na nasledujúce najzásadnejšie aspekty.

8. 3. Ako už bolo konštatované, otec nesúhlasí so zverením maloletých detí do výlučnej osobnej starostlivosti matky a so zákazom jeho styku s maloletými deťmi a domáha sa určenia striedavej osobnej starostlivosti. Vzhľadom na túto skutočnosť bolo potrebné primárne skúmať vhodnosť prípadnej striedavej osobnej starostlivosti o maloleté deti, čo súd prvej inštancie de facto realizoval.

8. 4.. Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine: V rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

8. 5. Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine: Ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

8. 6. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine: Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby,

vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

8. 7. Podľa § 25 ods. 3 Zákona o rodine: Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom alebo zakáže styk maloletého dieťaťa s rodičom, ak nie je možné zabezpečiť záujem maloletého dieťaťa obmedzením styku maloletého dieťaťa s rodičom.

8. 8. Z citovaného ustanovenia § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré je hmotnoprávnej povahy, vyplýva, že na jeho základe možno rozhodnúť o zverení maloletého dieťaťa (resp. maloletých detí) do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak skutkové okolnosti prípadu možno subsumovať pod toto zákonné ustanovenie. V opačnom prípade prichádza do úvahy právne posúdenie podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine (ktoré je takisto hmotnoprávnej povahy), teda zverenie maloletého dieťaťa, resp. maloletých detí do výlučnej osobnej starostlivosti niektorého z rodičov, prípadne inej osoby. Základom pre hmotnoprávne posúdenie otázky, či má byť dieťa zverené do striedavej starostlivosti obidvoch rodičov (podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine) alebo do výlučnej starostlivosti jedného z rodičov (podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine), sú spoľahlivé skutkové zistenia o tom, čo je v záujme dieťaťa. Samotný myšlienkový proces subsumovania zisteného skutkového stavu pod niektoré z citovaných hmotnoprávných ustanovení treba považovať za právne posúdenie veci. Inými slovami, vyvodenie záverov o tom, čo je na základe zistených podstatných skutočností v najlepšom záujme dieťaťa, treba považovať za právne posúdenie veci.

8. 9. V prejednávanom prípade súdna znalkyňa jednoznačne konštatovala, že aktuálne nie je vhodné určenie striedavej osobnej starostlivosti a odporučila maloleté deti zveriť do výlučnej osobnej starostlivosti matky, ktorá sa o ne stará od ich narodenia a ktorá prirodzene saturuje ich vývinové potreby, a dokonca navrhla zakázať styk otca s maloletými deťmi, až do realizácie jeho komplexnej psychiatrickej diagnostiky a jeho prípadnej následnej liečby. Za tohto skutkového stavu nemal prvoinštančný súd inú možnosť, ako maloleté deti zveriť na čas po rozvoде do výlučnej starostlivosti matky, u ktorej neboli zistené žiadne nedostatky v jej doterajšej starostlivosti, a zároveň otcovi zakázať styk s maloletými deťmi. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je preto v uvedených výrokoch vecne správne.

8. 10. Pre úplnosť odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že (ako správne konštatoval prvoinštančný súd), toto rozhodnutie nie je nemenné. Otec má kedykoľvek právo podať návrh na začatie nového konania o úpravu styku s maloletými deťmi, a ak sa preukáže, že dôvodné pochybnosti o jeho psychickej spôsobilosti sú eliminované, napr. na základe jeho riadnej psychiatrickej diagnostiky a prípadnej následnej liečby, nie je dôvod na ďalšie obmedzenie jeho styku s maloletými deťmi. Je teda len na ňom, či bude v tomto smere aktívny.

9. 1. Ako už bolo uvedené (bod 2. 3. odôvodnenia), otec sa odvolal i do výroku, ktorý mu bola uložená vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom.

9. 2. Podľa § 62 ods. 1 C.m.p., odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne, alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

9. 3. Podľa § 63 C.m.p., v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

9. 4. Podľa § 65 C.m.p., odvolací súd nie je viazaný rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

9. 5. Podľa § 66 C.m.p., odvolací súd nie je odvolacími dôvodmi viazaný.

9. 6. Podľa § 35 C.m.p., súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

9. 7. Podľa § 36 C.m.p., súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

9. 8. Podľa § 37 C.m.p., súd si môže osvojiť zhodné skutkové tvrdenia účastníkov, ak nemá pochybnosti o ich pravdivosti, len ak nie sú v rozpore s vykonaným dokazovaním.

9. 9. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu a odvolaním napadnutým rozsudkom konštatuje, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o určení vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom nezistil náležité skutočný stav veci a jeho rozhodnutie je v tejto časti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné. Ohľadom zdôvodnenia výšky určeného výživného de facto uviedol len to, že otec „na pojednávaní uviedol, že opäť začína pracovať ako živnostník a má dohodnuté viaceré zákazky“ a z toho vyvodil záver, že „je v schopnostiach a možnostiach otca plniť si vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom v určenej výške.“ Prvoinštančný súd teda rozhodoval v rozpore s vyššie citovanými ustanoveniami § 35 až 37 C.m.p.. Nevykonan žiadne relevantné dokazovanie najmä ohľadom skutočného, prípadne potenciálneho príjmu otca a ohľadom jeho osobných a majetkových pomerov. Vzhľadom na charakter

konania (nesporové konanie), bolo povinnosťou prvoinštančného súdu náležite sa zaoberať uvedenými aspektmi.

9. 10. Pretože súd prvej inštancie v súvislosti rozhodovaním o vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom náležite nezistil skutočný stav veci (§ 35 C.m.p.) a nevykonával dôkazy potrebné na zistenie skutočného stavu veci (§ 36 C.m.p.) a navyše jeho rozhodnutie je v tejto časti z dôvodu nedostatočného odôvodnenia nepreskúmateľné, odvolaciemu súdu neostávala iná možnosť, ako rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o výživnom podľa § 389 ods.1 písm. b) C.s.p. zrušiť a v tomto rozsahu mu vec podľa § 391 ods. 1 C.s.p. vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní bude vykonať dokazovanie vo vyššie naznačenom smere, to znamená, v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 35 a § 36 C.m.p. zistiť osobné finančné, majetkové a sociálne pomery obidvoch rodičov, najmä otca, a v prípade, ak je otec bez stáleho príjmu, alebo má nižší príjem ako v minulosti, zistiť či je to zapríčinené subjektívnymi alebo objektívnymi okolnosťami (čo môže mať vplyv na objektívne určenie jeho potenciálneho príjmu), a taktiež zistiť odôvodnené potreby maloletých detí. Skutkové zistenia z vykonaného dokazovania a z nich vyplývajúce závery je potrebné primeraným spôsobom uviesť v odôvodnení rozhodnutia, inak je rozhodnutie nepreskúmateľné.

11. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (391 ods. 2 C.s.p.).

12. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

13. Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o rozvoze manželstva (I. výrok) zostal nedotknutý (§ 367 ods. 2 C.s.p.).

14. Len pre úplnosť odvolací súd záverom uvádza, že argumentácia otca v odvolaní, že „pri pojednávaniach vždy bola iná právna zástupkyňa“, je z procesného hľadiska irelevantný, pretože navrhovateľka (matka) bola počas celého konania zastúpená tým istým právnym zástupcom a to obchodnou spoločnosťou MĚSZÁROS BARIAKOVÁ advokátska kancelária s.r.o. so sídlom P. O. Hviezdoslava 344/23, 960 01 Zvolen, IČO: 52 488 047, za ktorú na jednotlivých pojednávaniach konala vždy tá fyzická osoba (advokátka), ktorá k tomu bola oprávnená v zmysle zápisu v Obchodnom registri Slovenskej republiky.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C.s.p. (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C.m.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).